

PIKI-KIRJASTOJEN YHTEISTOIMINTASOPIMUS

Hyväksytty PIKI-johtoryhmässä 2.4.2026

Sisällys

1. Osapuolet.....	3
2. Tausta, tarkoitus ja tavoitteet	3
3. Päätöksenteko ja toiminnan organisointi.....	4
3.1 Johtoryhmä ja valmisteluryhmä.....	4
3.2. Johtoryhmän päätöksenteko	5
3.3 Kokouskäytännöt.....	5
3.4. Muu toiminnan organisointi.....	5
4. Kirjastojärjestelmä, henkilötiedot ja rekisterinpito.....	6
5. Yhteistoiminnan kustannukset ja rahoitus	7
6. Yhteishankinnat	7
7. Yhteistoimintaan liittyminen ja irtisanoutuminen.....	8
7.1. Liittyminen	8
7.2. Irtisanoutuminen ja irtisanomisaika.....	8
7.3. Yhteishankinnat liittymis- ja irtisanoutumistilanteissa.....	9
8. Vahingonkorvausvastuu.....	9
9. Erimielisyyksien ratkaiseminen.....	9
10. Sopimuksen voimassaolo	10
11. Liitteet.....	11

1. Osapuolet

Akaan kaupunki (Y-tunnus: 2050864-5)
Hämeenkyrön kunta (Y-tunnus: 0132947-3)
Ikaalisten kaupunki (Y-tunnus: 0203797-4)
Juupajoen kunta (Y-tunnus: 0147705-4)
Kangasalan kaupunki (Y-tunnus: 1923299-5)
Kihniön kunta (Y-tunnus: 0133862-8)
Lempäälän kunta (Y-tunnus: 0150783-1)
Mänttä-Vilppulan kaupunki (Y-tunnus: 0157867-2)
Nokian kaupunki (Y-tunnus: 0205717-4)
Oriveden kaupunki (Y-tunnus: 0151789-6)
Parkanon kaupunki (Y-tunnus: 0136311-0)
Pirkkalan kunta (Y-tunnus: 0152084-1)
Punkalaitumen kunta (Y-tunnus: 0138037-5)
Pälkäneen kunta (Y-tunnus: 2050961-3)
Ruoveden kunta (Y-tunnus: 0152842-1)
Sastamalan kaupunki (Y-tunnus: 0144411-3)
Tampereen kaupunki (Y-tunnus: 0211675-2)
Urjalan kunta (Y-tunnus: 0157323-0)
Valkeakosken kaupunki (Y-tunnus: 0157568-2)
Vesilahden kunta (Y-tunnus: 0157711-9)
Virtain kaupunki (Y-tunnus: 0206333-9)
Ylöjärven kaupunki (Y-tunnus: 0158221-7)

Osapuoli yksin ”Osapuoli”

Osapuolet yhdessä ”Osapuolet” tai ”PIKI-kirjastot”

2. Tausta, tarkoitus ja tavoitteet

PIKI-kirjastoilla tarkoitetaan Pirkanmaan kirjastojen yhteistoimintasopimukseen sitoutuneiden kuntien yleisiä kirjastoja. PIKI-kirjastojen yhteistyön tavoitteena on tuottaa alueen asukkaille laadukkaita kirjastopalveluja taloudellisesti ja tehokkaasti. PIKI-kirjastot noudattavat yhteistoiminnassaan kirjastopalveluja koskevaa lainsäädäntöä. Sopimuksella toteutetaan kuntien vapaaehtoista yhteistyötä sopimuksessa todettujen tehtävien hoitamiseksi yhdessä.

Tällä sopimuksella sovitaan yhteistoimintaa ohjaavista periaatteista. Sopimuksen allekirjoittanut kunta (jatkossa Osapuoli) sitoutuu PIKI-kirjastojen yhteistoimintaan, ja tällä sopimuksella sovitaan periaatteista, joita PIKI-kirjastojen yhteistoiminnassa noudatetaan.

Kukin Osapuoli vastaa toimintansa järjestämisestä ja rahoituksesta itse muilta osin kuin mitä tässä sopimuksessa on sovittu.

Yhteistoiminnan edellytyksenä on, että Osapuolilla on yhteinen kirjastojärjestelmä ja verkkokirjasto. Osapuolten kokoelmien yhteiskäyttö edellyttää yhteisen kirjastojärjestelmän lisäksi seudullisia kirjastojen välisiä aineistokuljetuksia sekä yhteistä PIKI-kirjastokorttia. Osapuolet sitoutuvat noudattamaan yhteisiä käyttösääntöjä ja yhteisesti sovittuja käytäntöjä. Lisäksi kunnilla voi olla täydentäviä sääntöjä.

Osapuolet ovat organisaatioissaan hyväksyneet yhteistoimintasopimuksen.

Sopimus korvaa 1.11.2012 voimaan tulleen aiemman Pirkanmaan yleisten kirjastojen yhteistoimintasopimuksen.

3. Päätöksenteko ja toiminnan organisointi

3.1 Johtoryhmä ja valmisteluryhmä

PIKI-kirjastojen yhteistoiminnan päätöksenteosta vastaa johtoryhmä. Johtoryhmän jäsenenä on kunkin kunnan tai kaupungin kirjastopalveluista vastaava tai hänen nimeämänsä henkilö. Edustajat todetaan ja kirjataan johtoryhmän kokouksen pöytäkirjaan.

Lähtökohta on, että kaikki Osapuolet osallistuvat johtoryhmän kokouksiin. Kokous on kuitenkin aina päätösvaltainen osallistujamäärästä riippumatta. Päätöksentekotavat kuvataan tarkemmin kohdassa 3.2 *Johtoryhmän päätöksenteko*.

Osapuolen edustajalla johtoryhmässä tulee olla riittävä toimivalta edustaa ja tehdä Osapuolen puolesta päätöksiä PIKI-kirjastojen johtoryhmässä. Osapuolet vastaavat päätösten asianmukaisesta valmistelusta ja käsittelystä Osapuolen kunnan oman hallintosäännön tai päätöksenteon vastuiden mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että kun asia tulee johtoryhmään käsiteltäväksi ja osaltaan päätettäväksi, on tätä edeltänyt kunkin Osapuolen asianmukainen valmistelu ja käsittely Osapuolen omassa organisaatiossa.

Johtoryhmällä on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri, jotka Osapuolet nimeävät yhdessä johtoryhmän kokouksessa. Puheenjohtajana toimii Tampereen kaupungin kirjastopalveluiden johtaja tai hänen nimeämänsä henkilö. Lisäksi valitaan varapuheenjohtaja ja valmisteluryhmä, joka valmistelee asiat johtoryhmän päätettäväksi.

Valmisteluryhmä koostuu johtoryhmän jäsenistä. Johtoryhmän varapuheenjohtajan ja valmisteluryhmän valintamenettelystä sekä muista toimintatavoista ja kokouskäytännöistä sovitaan erillisessä asiakirjassa, joka hyväksytään johtoryhmän kokouksessa. Valmisteluryhmän kokoonpanoa ja toimintatapoja voidaan muuttaa johtoryhmän päätöksellä.

Johtoryhmä seuraa yhteistoimintasopimuksen ajantasaisuutta ja yhteistoiminnan tavoitteiden toteutumista.

3.2 Johtoryhmän päätöksenteko

Johtoryhmän päätöksenteko perustuu ensisijaisesti Osapuolten yhteisymmärrykseen.

Mikäli yhteistä mielipidettä ei muodostu, päätös tehdään äänestyksen perusteella. Äänestystilanteessa kullakin Osapuolella on käytössään yksi ääni. Päätöksentekoon vaaditaan läsnä olevien ja kirjallisesti kantansa etukäteen ilmoittaneiden Osapuolten 2/3 enemmistö.

Päätökset, joilla on merkittäviä taloudellisia tai toiminnallisia vaikutuksia, sekä kaikkia Osapuolia koskeviin yhteishankintoihin sitoutumista koskevat päätökset, on tehtävä yksimielisesti. Yhteishankinnat kuvataan tarkemmin tämän sopimuksen kohdassa 6 *Yhteishankinnat* ja liitteessä 1 *PIKI-kirjastojen yhteishankinnat*. Kaikkien Osapuolten on osallistuttava päätöksentekoon. Taloudellisesti tai toiminnallisesti merkittävät asiat linjataan tarvittaessa johtoryhmän kokouksissa Osapuolten 2/3 enemmistöllä.

3.3 Kokouskäytännöt

Kokousta johtaa puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja puheenjohtajan ollessa estynyt.

Kutsu ja esityslista johtoryhmän kokoukseen lähetetään vähintään viikkoa ennen kokousta Osapuolen edustajan ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Johtoryhmä voi harkintansa mukaan kutsua kokouksiinsa asiantuntijoita ja esittelijöitä kuultaviksi.

Johtoryhmän varsinaiset kokoukset järjestetään läsnäolo-, etä- tai hybridikokouksina. Kokouksen järjestämistapa ja -paikka ilmoitetaan tarkemmin johtoryhmän kokouskutsussa. Kiireellisissä asioissa myös sähköpostikokousten tai muun vastaavan sähköisen kokouksen toimittaminen on mahdollista puheenjohtajan päätöksellä.

3.4 Muu toiminnan organisointi

Yhteistoiminnan koordinointi ja järjestäminen sekä siihen liittyvät hallinnolliset tehtävät edellyttävät yhteistä henkilöstöä. Tarvittava henkilöstöresurssi määritellään ja siitä päätetään johtoryhmässä kohdassa 3.2 *Johtoryhmän päätöksenteko* määritellyn päätöksentekoprosessin mukaisesti. Tampereen kaupunki vastaa yhteistoimintaan osoitetun henkilöstön palkkaamisesta, rekrytoinnista ja johtamisesta.

Johtoryhmän nimeämä PIKI-kirjastojen edustaja osallistuu rekrytointiprosessiin ja valintaan Tampereen edustajien lisäksi.

Osapuolet osallistuvat yhteistoiminnan kehittämiseen. Tätä varten voidaan perustaa alueen asiantuntijoista koostuvia tiimejä ja työryhmiä. Kukin Osapuoli sitoutuu toimittamaan riittävän resurssin yhteiseen kehittämistyöhön.

Yhteistoimintaa seurataan ja sen painopisteistä linjataan säännöllisesti päivitettävässä toimintasuunnitelmassa. Toimintasuunnitelma laaditaan ja valmistellaan valmisteluryhmässä ja hyväksytään johtoryhmässä.

4. Kirjastojärjestelmä, henkilötiedot ja rekisterinpito

Kirjastojärjestelmän sisältämät tiedot ovat osapuolten yhteisessä hallinnassa ja käytössä.

Tampereen kaupunki sitoutuu hoitamaan PIKI-kirjastojen kirjastojärjestelmän ja verkkokirjaston pääkäyttäjätehtävät sekä järjestelmien hallintaan liittyvän koordinoinnin. PIKI-yhteistyö kattaa järjestelmien toimivuuden varmistamisen, muutosten ja päivitysten hallinnan sekä kehitystarpeiden viestimisen.

Tampereen kaupunki vastaa pääsääntöisesti yhteydenpidosta järjestelmätoimittajan suuntaan. Tietyissä erikseen sovitussa tapauksissa kunnat voivat kommunikoida suoraan järjestelmätoimittajan kanssa.

Tehtävät ja niiden osapuolet avataan tarkemmin erillisessä asiakirjassa, jota ylläpitää Tampereen kaupunki.

Sopimus ei sisällä palvelutasomäärittelyjä, vaan perustuu osapuolten väliseen yhteistyöhön ja järjestelmän toimivuuden turvaamiseen. Osapuolet sitoutuvat ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin ja reagoimaan yhteistoimintaan liittyviin asioihin ilman aiheetonta viivytystä.

Tampere ei vastaa kolmansien osapuolten aiheuttamista viivästyksistä tai haitoista, jotka voivat vaikuttaa kirjastojen toimintaan.

PIKIn asiakasrekisteri on yhteisrekisteri, joka on EU:n yleisen tietosuojasetuksen ja tietosuojalain mukainen. PIKIssä mukana olevien kuntien kirjastoilla on pääsy asiakasrekisterissä oleviin henkilötietoihin, joita ylläpidetään yhdessä tietosuojalain mukaisesti. Jokainen kunta määrittää itse oman rekisterinpitäjätahonsa.

Tampereella on oikeus toteuttaa asiakastietoihin liittyviä ylläpitotehtäviä keskitetysti kaikkien PIKI-kirjastojen puolesta. Ylläpitotehtävät käsitellään etukäteen PIKI-johtoryhmässä.

Yhteisen kirjastojärjestelmän tiedoista muodostuu käyttöloki, johon tallentuu tapahtumatiedot käyttäjien ja järjestelmän suorittamista toimista.

Asiakasrekisteristä ja käyttölokista ylläpidetään tietosuojaselosteita.

5. Yhteistoiminnan kustannukset ja rahoitus

PIKI-yhteistoiminnalle valmistellaan kuntien talousarviovalmistelua varten vuosittainen kustannusarvio, joka hyväksytään johtoryhmässä. Osapuolet varautuvat yhteistoiminnan kustannuksiin ja sitoutuvat varaamaan talousarvioonsa riittävän määrärahan kattamaan yhteistyöstä aiheutuvat kulut. Tampereen kaupunki ja ulkopuoliset palveluntarjoajat laskuttavat yhteistyöstä aiheutuvat johtoryhmässä sovitut kustannukset toteutuneiden kulujen mukaan.

Yhteistoiminnasta aiheutuvien kustannusten ja tulojen jakoperusteena käytetään Osapuolten asukasluvun mukaista prosentuaalista osuutta. Osuuksien määrittelyssä käytetään Tilastokeskuksen julkaiseman tilaston asukaslukuja. Edellisen vuoden vahvistetut asukasluvut tarkistetaan kunkin toimintavuoden lopussa ja toimitetaan tiedoksi johtoryhmälle ja palveluntuottajille seuraavan vuoden laskutusta varten.

Kustannusten jaosta voidaan johtoryhmän päätöksellä tarvittaessa sopia myös toisin.

Samaa kustannustenjakoperustetta käytetään kohdassa 3.4 *Muu toiminnan organisointi* mainittujen johtoryhmässä sovittujen yhteisten henkilöstökustannusten jakamiseen.

6. Yhteishankinnat

Tällä sopimuksella valtuutetaan Tampereen kaupunki valmistelemaan ja allekirjoittamaan hankintapäätökset Yhteistoimintasopimuksen alaisen kirjastotoiminnan järjestämiseen liittyvistä ohjelmistojen, palveluiden ja muista kirjastotoiminnan kannalta keskeisistä hankinnoista PIKI-kirjastojen johtoryhmän hyväksymän hankintasuunnitelman mukaisesti liitteessä 1 *PIKI-kirjastojen yhteishankinnat* kuvatulla tavalla.

Yhteishankinnalla tarkoitetaan hankintaa, jonka Osapuolet tekevät yhdessä. Yhteishankinnoilla tavoitellaan suunnitelmallisuutta, tehokkuutta, kustannussäästöjä ja laatua.

Osapuolet vastaavat päätösten asianmukaisesta valmistelusta ja käsittelystä Osapuolen kunnan oman hallintosäännön tai päätöksenteon vastuiden mukaisesti kuten muissakin yhteistoimintaa koskevissa päätöksissä.

Jokainen Osapuoli sitoutuu rahoittamaan oman osuutensa yhteishankinnoista ja varaamaan budjettiinsa määrärahan PIKI-kirjastojen johtoryhmässä hyväksytyn vuosittaisen kustannusarvion mukaisesti.

7. Yhteistoimintaan liittyminen ja irtisanoutuminen

7.1. Liittyminen

Tämän sopimuksen piiriin voidaan ottaa uusia Osapuolia PIKI-johtoryhmän hyväksynnällä. Liittyvän Osapuolen on hyväksyttävä tämän sopimuksen vastuut ja velvoitteet sekä suoritettava liittymisestä ja sen valmistelusta aiheutuvat kustannukset. Liittyvä Osapuoli allekirjoittaa tämän yhteistoimintasopimuksen kanssa samansisältöisen sopimuksen, joka liitetään osaksi alkuperäistä sopimusta.

7.2. Irtisanoutuminen ja irtisanomisaika

Osapuolella on mahdollisuus irtisanoutua yhteistoiminnasta. Irtautumisesta on ilmoitettava kirjallisesti johtoryhmälle kaksitoista (12) kuukautta ennen sen voimaantuloa.

Osapuolen annettua irtisanoutumisilmoituksen ei kyseistä Osapuolta lähtökohtaisesti oteta mukaan uusiin käynnistyviin kilpailutuksiin tai muihin hankkeisiin tämän Sopimuksen soveltamisalalla. Irtisanoutuva Osapuoli ei myöskään osallistu niistä aiheutuviin kustannuksiin.

Osapuolen annettua irtisanoutumisilmoituksen, vastaa kyseinen Osapuoli omalta osaltaan tehtyjen sitoumusten kustannuksista kyseisten sitoumusten päättymiseen saakka. Irtisanoutuminen ei aiheuta lisäkustannuksia muille Osapuolille ennen irtisanoutumista tehtyjen sitoumusten osalta.

Selvyyden vuoksi todetaan, että irtisanoutuva Osapuoli vastaa omalta osaltaan myös tämän Sopimuksen muista kustannuksista täysimääräisesti irtisanomisaajan loppuun saakka. Osapuolella ei myöskään ole oikeutta vaatia takaisin maksamiaan maksuja tai muita kustannuksia.

Jos Osapuoli toistuvasti jättää täyttämättä tässä sopimuksessa mainittuja velvoitteita, voidaan sopimus tämän Osapuolen kanssa purkaa. Sopimuksen purkamisesta päättää johtoryhmä ja siitä aiheutuvat kustannukset maksaa erotettu Osapuoli.

7.3. Yhteishankinnat liittymis- ja irtisanoutumistilanteissa

Kesken sopimuskauden yhteisiin hankintoihin liittymiseen ja irtisanoutumiseen sisältyvät tarkemmat ehdot ovat määriteltynä tämän sopimuksen kohdassa 6 *Yhteishankinnat* ja liitteessä 1 *PIKI-kirjastojen yhteishankinnat*. Lähtökohtaisesti voimassa olevasta yhteisestä hankintasopimuksesta ei voi irtisanoutua eikä sopimuskaudella voi sopimukseen lisätä uusia Osapuolia. Mahdollisuus yhteishankinnasta irtautumiseen arvioidaan sopimuskohtaisesti.

8. Vahingonkorvausvastuu

Kukin Osapuoli vastaa niistä vahingoista, joita toisille osapuolille mahdollisesti aiheutuu sen tekemän sopimusrikkomuksen vuoksi. Vastuu vahingoista rajoittuu välittömiin kuluihin ja vahinkoihin. Vastuunrajoitus ei koske vahinkoja, jotka on aiheutettu tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta.

Kolmansille osapuolille aiheutuneista vahingoista Osapuolet eivät vastaa yksin tämän sopimuksen perusteella toimiessaan, vaan mahdollinen vastuu katetaan kohdassa 5 *Yhteistoiminnan kustannukset ja rahoitus* mainitulla tavalla. Vastuunrajoitus ei koske vahinkoja, jotka on aiheutettu tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta.

Mahdollisten markkinaoikeusriitojen oikeudenkäyntikustannuksista, niihin liittyvistä vahingonkorvauksista tai muista hankintoja koskevista korvausvastuista, vastaavat hankinnassa mukana olleet Osapuolet kohdassa 5 *Yhteistoiminnan kustannukset ja rahoitus* mainitulla tavalla.

Tilanteissa, joissa voidaan selvästi osoittaa ylimääräisten kustannusten aiheutuneen Osapuolen tahallisesta tai törkeän tuottamuksellisesta toiminnasta, kustannuksista vastaa kustannukset aiheuttanut Osapuoli.

9. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Mikäli Osapuolet riitaantuvat Yhteistoimintasopimuksen alaan kuuluvien asioiden päättämisestä tai hoitamisesta, pyrkivät ne ratkaisemaan erimielisyydet PIKI-johtoryhmässä ilman aiheetonta viivästystä. Mikäli sovintoon ei kohtuullisessa ajassa päästä, on Osapuolella oikeus saattaa omaa oikeuttaan koskeva asia hallintoriita-asiana hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Mikäli riidan luonne edellyttää, voi asian saattaa myös Pirkanmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

10. Sopimuksen voimassaolo

Tämä Sopimus tulee voimaan kaikkia Osapuolia sitovasti, kun kaikki Sopimuksen Osapuolet ovat allekirjoittaneet Sopimuksen, ja se on voimassa toistaiseksi. Osapuolet huolehtivat kukin tahollaan, että tähän Sopimukseen sitoutumista edellyttävät hallinnolliset päätökset ovat lainvoimaisia tai muutoin täytäntöön pantavissa allekirjoitushetkellä.

Osapuolet ovat velvollisia ilmoittamaan PIKI-kirjastojen johtoryhmälle riittävän ajoissa päätöksistä, jotka koskevat mahdollisia kuntarakenteen muutoksia tai joilla muuten on merkittäviä vaikutuksia yhteistoimintaan.

Edellä määritellyllä Sopimuksen voimaantulohetkellä päättyy 1.11.2012 Osapuolten välillä allekirjoitetun sopimuksen voimassaolo.

Edellä mainittuun voimaantulohetkeen saakka sovelletaan yksinomaan aiempaa voimassa olevaa sopimusta kaikkien aiemman sopimuksen osapuolten välillä.

Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimuksen irtisanomisaika on määriteltynä kohdassa 7 *Yhteistoimintaan liittyminen ja irtisanoutuminen*.

Kaikki Osapuolet yhdessä yksimielisinä voivat sopia myös koko sopimuksen päättymisestä erikseen määriteltävin ehdoin. Tällainen ehdotus sopimuksen päättymisestä valmistellaan PIKI-johtoryhmässä ja asia viedään kuntiin päätettäväksi.

—

Sopimusta on tehty yksi samanlainen kappale jokaiselle sopijapuolelle.

11. Liitteet

Liite 1 PIKI-kirjastojen yhteishankinnat